

čeva. Onda prodre kralj sve do Niša i Sofije, ali kod Plovdiva dočeka ga car Ivan i prisili na uzmak. Međutim dade kralj Stjepan temelja razvaliti Beograd, a kamenje njegovih zgrada prenijeti na ladama na drugu obalu, gdje položi na sastavcima Save i Dunava temelj današnjemu Z e m u n u. Tek poslije dvogodišnjega ratovanja izmjeničnom srećom sklope (1129) oba vladara mir uz uvjet, da imadu Sava i Dunav biti granicom između obiju država. Kako herceg Almoš više nije bio u životu († 1127.), a za njegova se sina Belu uopće nije znalo, da je živ, izostaše u tom smjeru ma bilo kaki pregovori.

Bela Slijepi postaje prijestolonasljednik. Stjepan vratio se s ratišta teško bolestan, tako da se općenito držalo, e mu je smrt blizu. Kako nije imao djece, zaokupi ga teška briga oko uređenja nasljedstva, koju mu olakša tek pouzdan glas, da još živi njegov sinovac slijepi herceg Bela. Sada ga bolesni kralj uze k sebi na dvor, proglasi prijestolonasljednikom i oženi (1130) kćerkom srpskoğa velikoga župana Uroša Jelenom, ženom muževne duše. Skoro potom umr'o je kralj Stjepan (1. marta 1131.) i bi pokopan u Velikom Varadinu.

Boris Kolomanović. Njegov nasljednik Bela I. (II.) Slijepi (1131—1141) nije zbog tjelesne mane mogao vršiti veće uloge ni na vojničkom, ni na političkom polju, već je te poslove prepustio drugima naročito ženi Jeleni, a poglavita mu važnost stoji u tom, što je spasio dinastiju Árpádovu od izumrća. Protiv njega istupi kao pretendent na prijestolje Boris Kolomanović, kome nijesu na dvoru ostrogonskom priznavali árpádske zakonito podrijetlo. Boris pođe najprije u Bizant caru Ivanu, koji ga časno primi i oženi nekom svojom rođakinjom, a onda ode u Poljsku, otkuda provali (1132) preko Karpata s jakom poljskom vojskom u Ugarsku, ali bi potučen toliko, da se više nije dizao protiv Bele.

Dalmacija i Bosna. Za Belina vladanja nije bilo sukoba s Bizantom, no zato je srećni rat s Venecijom Hrvatima opet povratio Dalmaciju osim Zadra i otokâ (o. 1133.). Malo poslije steče Bela i Bosnu, koja se dobrovoljno pridruži Ugarskoj kao saveznica; od toga vremena nosili su ugarsko-hrvatski kraljevi još i naslov „rex R a m a e.”¹

¹ Po rječici R a m i, pritoci Neretvinoj, prozvala je ugarska dvorska kancelarija tim imenom svu Bosnu, Sve do smrti Konstantina Bodina (1101) bješe Bosna sastavni dio Srbije, no tada postade, po rasulu njegove države (oko 1110.), samostalna i kao takova pridruži se oko 1137. Ugarskoj.